

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران
National Library and Archives of Iran

قصه‌های فواندنی سوداگر

تألیف : علی جمعه زامرانی

راوی و پژوهنده‌ی سوداگر ۱ : عبدالکریم لاپار

راوی و پژوهنده‌ی سوداگر ۲ : نصیر عاقل رند

ترجمه : دکتر محمدرفیع محمودزائی

www.ketab.ir

سرشناسه
عنوان قراردادی
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
موضوع
موضوع
شناسه افزوده
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی

: جمعه زامرانی، علی
: سوداگر. فارسی
: قصه‌های خواندنی سوداگر/تالیف علی
جمعه زامرانی ؛ ترجمه محمدرفع محمودزائی.
: مشهد: انتشارات جالیز، ۱۳۹۷.
: ۳۵۹ص.
: ۲۷۰۰۰۰ ریال: 978-622-6411-34-9
: فیپا
: افسانه‌ها و قصه‌های بلوچی
Legends, Baluchi*
: محمودزائی، محمدرفع، ۱۳۵۴ - ، مترجم
: ۱۳۹۸PIR۸۷۷۵ ۶۸ق/ج
: ۳۹۸/۳۰۹۵۵۷۴:
: ۵۵۵۷۰۳۱: ملی

قصه های خواندنی سوداگر
ترجمه: محمدرفع محمودزائی
ناشر: انتشارات جالیز
چاپ: تابستان ۱۴۰۰ / ۱۰۰۰ نسخه
قطع: وزیری / تعداد صفحه: ۳۵۹
قیمت: ۳۷۰,۰۰۰ ریال
شابک: ۹ - ۳۴ - ۶۴۱۱ - ۶۲۲ - ۹۷۸
طراح جلد: صالح مقدم
صفحه آرائی: مجید محمد مهدیزاده فیض آبادی

حق چاپ محفوظ است

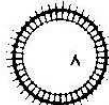
آدرس: مشهد بلوار شهید رضوی رویروی درب دانشکده روانشناسی دانشگاه فردوسی

تلفن تماس: ۰۹۱۵۹۳۰۹۹۶۳ - ۰۹۱۵۸۳۱۹۵۳۵ - ۰۵۱۳۸۷۹۵۲۸۸

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۸
سوداگر.....	۱۲
اولین شب گفتمان میرو با دختر پادشاه، همراه با برادر بزرگتر.....	۱۵
دومین شب گفتمان میرو با دختر پادشاه، همراه با برادر میانی یا دوم.....	۱۹
سومین شب گفتمان میرو با دختر پادشاه، همراه با برادر کوچکتر یا سوم.....	۲۶
قصه‌ی شب اول (پادشاه ثروتمند و دختر زشت‌روی او).....	۳۵
قصه شب دوم (پیرزال شیاد و مکار).....	۴۲
قصه‌ی شب سوم (میرو تنها پسر خانواده).....	۴۷
قصه‌ی شب چهارم (مرد فقیر و تنگدست).....	۵۱
قصه‌ی شب پنجم (قصه‌ی تقدیر و طالع).....	۶۵
قصه‌ی شب ششم (هیزم فروش شرابی).....	۷۶
قصه‌ی شب هفتم (مرد زن مرده‌ای که تنها یک دختر داشت).....	۸۷
سوداگر ۲.....	۹۲
سوداگر (۲) قسمت دوم.....	۹۳
قصه‌ی اول شب اول (گس‌دک و کوکو).....	۹۶
قسمت دوم قصه‌ی گس‌دک و کوکو.....	۱۱۶
قصه‌ی دوم ظرف آب و صد سال وفاداری آن.....	۱۷۶
قصه‌ی سوم دو برادر ثروتمند و فقیر.....	۱۸۸

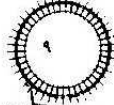
۱۹۸.....	قصه‌ی چهارم پیرمرد هندوانه‌ای.....
۲۱۸.....	قصه‌ی پنجم انتخاب جانشین پدر از میان سه پسر.....
۲۲۱.....	قصه‌ی ششم برکت دعای خیر درویشان و فقرا.....
۲۳۵.....	قصه‌ی هفتم مار، شتر و سنگ تازی.....
۲۴۹.....	قصه‌ی هشتم چاکر چهار چشم.....
۲۸۴.....	قصه‌ی نهم مادر بزرگ و گربه.....
۲۹۲.....	قصه‌ی دهم زرد مار بی‌وفا.....
۲۹۸.....	قصه‌ی یازدهم سوغات و هدیه.....
۳۰۷.....	قصه‌ی دوازدهم پناهندگی ازدها.....
۳۱۳.....	قصه‌ی سیزدهم صدای توله‌سگ در آسمان.....
۳۲۰.....	قصه‌ی چهاردهم نوه و مادر بزرگ.....
۳۴۷.....	قصه‌ی پانزدهم محبت با طلسم و جادو.....
۳۵۳.....	قصه‌ی شانزدهم قصه‌ی زن و قربانی خانواده.....

به نام خداوند پاک سختم را آغاز می کنم که سرآغاز هر آغازی است.

در زبان و ادب بلوچی، قصه های قدیمی به شیوه ای بیان شده اند که سبب پیوند آه و ناله های درونی انسان می شود و آدمی را برای شنیدن و گوش کردن آن ها، به شدت علاقه مند و ذهن و فکر انسان را با خودشان درگیر می کند. در زمان گذشته، وقتی مردم قوم بلوچ، مجلس و مراسمی برگزار می کردند، در این گونه مراسم ها و نشست ها، قصه های قدیمی به عنوان مثال جهت پند و اندرز شنوندگان، بیان می شدند. در هر مجلس و محفلی که قصه های قدیمی بیان می شد، آن مجالس شکل و رنگ خاصی به خود می گرفتند و مجالسی ارزنده و برازنده به شمار می رفتند. در آن دوره که این قصه ها را روایت می کرده اند، نوشتن نمی شدند. چون در آن زمان، خواندن و نوشتن نبوده است، بلکه مردم آن ها را حفظ می کرده اند. در یک مراسم اگر قصه ای گفته شده افراد حاضر و مستمعان همگی آن قصه را به اذهان می سپردند و حفظ می کردند. انصافاً اذهان مردم آن زمان را بایست تحسین کرد که قصه ها، شعرهای طویل ساعیان قدیم و گفتارها و سخنان شیرین آن ها را، این گونه در ذهن و حافظه سپرده اند. امروزه به برکت آن ها، این قصه ها و اشعار منظوم قدیم، ماندگار شده و به کتابت درآمده اند. در حال حاضر ترجمه ی فارسی جلد اول و دوم کتاب سوداگر از زبان بلوچی، برای خوانندگان و علاقه مندان، موجود و در دسترس است. امیدوارم که این بخش از کتاب سوداگر، مورد رضایت، علاقه مندان به زبان و ادبیات بلوچی، باشد.

نویسنده ی متن بلوچی این کتاب، علی جمعه زامرانی است و تلاش این بزرگوار در اصل، برای قوم بلوچ یک ارمغان و تحفه ای بالارزش است، تا مورخان بلوچ، برای همیشه و ابد ماندگار باشند. پژوهش و تحقیق درباره ی زبان و ادب بلوچی، وظیفه ی محققان، ادیبان، نویسندگان و دانشمندان بلوچ است تا اجازه ندهند این گونه آداب و

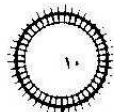

رسوم و فرهنگ قوم بلوچ از میان بروند. جلد اول و دوم کتاب سوداگر را به زبان بلوچی به نظرم اکثر خوانندگان بلوچ، دیده و مطالعه کرده‌اند. من همین قدر می‌دانم که زبان و نوشته‌های بلوچی در حال پیشرفت و رشد است، امروزه خوانندگان ما مشغول خواندن هستند و گفتنی‌ها و آنچه تا به حال نگاشته نشده است، شنیده می‌شوند و به کتاب درمی‌آیند. کتاب سوداگر ۱ و ۲ سرشار از قصه‌های قدیمی است.

پژوهش و تحقیق، حقیقتاً خیلی باارزش است و این بزرگواران مطالب بسیار خوب و مفیدی را نگاشته و به قوم بلوچ تحفه کرده‌اند. اکثر ما از همان دوران کودکی و خردسالی، این قصه‌های کهن و قدیمی را شنیده و گوش کرده‌ایم. پدر و مادر و افراد مسن ما، این گونه قصه‌ها را برای ما بیان کرده‌اند. این قصه‌ها ما را تحت تأثیر قرار داده‌اند.

امروزه این نوع قصه‌ها، راویان و اصل و شیوهی آن‌ها در حال فراموشی و از بین رفتن است. در اصل این قصه‌ها بیانگر داستان‌های تاریخ زنده‌ی ما است که به برکت تلاش شبانه‌روزی جناب زامرانی به ما رسیده‌اند. این قصه‌ها گنج مخفی زبان و ادبیات بلوچ هستند که از این به بعد، وظیفه‌ی ما است تا این گران‌بها و باارزش را جمع‌آوری کنیم. سوداگر (۱) و (۲) مجموعاً دربردارنده ۲۶ قصه است که هرکدام از قصه‌های آن از دیگری بهتر و باارزش‌تر است. البته این قصه‌ها بر اثر گذشت زمان، دچار تحولات و دگرگونی‌هایی نسبت به اصل و اساس اولیه و نخست خود شده‌اند، ولی باز هم با این وجود با شیوه و هنرنمایی خاص حفظ و بیان شده‌اند.

راوی قصه‌های او نامعلوم و ناشناخته است. ولی راوی همه قصه‌ها میرو است. فکر وجود میرو سرشار از این نوع قصه‌هاست. او دختر گنگ و خاموش پادشاه را از طریق همین قصه‌ها تصاحب نمود و سرانجام شرط و مسابقه‌ی پادشاه را برد و دختر پادشاه را

به حرف و سخن در آورد. قصه یا گفتن داستان چیزی است که آن با زندگی اجتماعی افراد و قبایل مختلف گره خورده است. قصه سابقه و پیشینه ای دیرینه دارد. اگر قصه ها به موقع کتابت نشوند آن وقت آن ها مثل پرده ای پرواز می کنند و از دست می روند یا این که به مرور زمان آن ها تضعیف و فراموش می شوند و یا با خیلی از قصه های دیگر مخلوط و شریک می شوند.

امروزه نوشته های بزرگ ترین شاعران و گویندگان بلوچ، از میان رفته اند و یا اینکه به نام دیگران ثبت شده اند. اشعار و گفتار آنان با اشعار و گفتار دیگران اختلاط یافته اند. در پایان از دو دوست و برادر بزرگوار جناب آقایان: عبدالوهاب واعظی و خورشید ایراندوست که در ترجمه این کتاب از بلوچی به فارسی با بنده همدل و همراه بودند سپاسگزارم.

زمستان ۱۳۹۷

محمد رفیع محمود زائی

www.ketab.ir